

Nieuw antisemitisme?

De staat Israël dankt zijn bestaan voor een niet gering deel aan antisemitisme. Het besef dat Joden een eigen staat nodig hebben om voor hun veiligheid te kunnen zorgen leefde al geruime tijd vóór de Tweede Wereldoorlog, door een veelheid van antisemitische incidenten. De *Sjoah* zelf heeft er uiteindelijk aan bijgedragen dat die staat er kwam – een plek waar Joden gevrijwaard zijn van antisemitisme zoals ze dat in allerlei landen persoonlijk ondervonden. Maar die staat werd wel zelf mikpunt van wat wordt genoemd “nieuw antisemitisme”.

Wat is er nieuw?

Het klassieke antisemitisme stigmatiseert individuele Joden in de diverse naties waar ze wonen; het nieuwe antisemitisme stigmatiseert de Joodse natie, zo dat het Joodse volk niet kan leven als gelijkwaardig lid van de familie van naties. Israël is de “collectieve Jood” te midden van de staten: “Israel is the Jew of the world; its citizens are being ghettoized and isolated just as Jews once were in Europe.” (Israël is de Jood van de wereld; zijn inwoners worden precies zo ghettoïseerd en geïsoleerd als Joden dat voorheen in Europa werden)

Nieuw is ook dat het nu is in naam van anti-racisme en anti-kolonialisme. Rabbi Jonathan Sacks¹ betoogt dat antisemitisme is als een virus dat muteert. Het is een haat zonder echt goede reden - en daarom wordt de hoogste autoriteit erbij gehaald, ter rechtvaardiging. Eeuwenlang was de hoogste autoriteit de religie. Eind 18^e eeuw werd het de wetenschap. In onze tijd zijn het de mensenrechten, aldus Sacks. Die worden nu in stelling gebracht om juist de Joden de volle laag te geven.

Antisemitisme?

Maar wacht nu even! Op deze manier kun je alle kritiek op Israël als “antisemitisme” bestempelen, om het zo aan de kant te schuiven. Je stigmatiseert de spreker om je maar mooi en makkelijk van zijn woorden af te maken. Dat het gebeurt is heel begrijpelijk: Israël heeft weet van antisemitisme als een monster met tentakels. Maar als je dat monster overal achter gaat zien, geef je het alleen maar meer schadelijke macht. En als je het etiket ‘antisemitisme’ teveel gebruikt verliest het zijn alarmerende werking. De waarschuwing van rabbijn Lody van de Kamp is op zijn plaats: “De term

‘antisemitisme’ kan niet gebruikt worden als een vliegenmepper waarmee we om ons heen slaan.”² <

De 3D test

Wanneer is er sprake van antisemitisme? Natan Sharansky gaf als aandachtspunten drie D-woorden³:

- **Demonisering.** Bv. als Joden als bloeddorstig worden getekend, of als Israël’s worden vergeleken met Nazi’s, en Palestijnse vluchtelingenkampen met Auschwitz. Dat is een geliefd thema voor cartoons, maar het is zelfs voor een karikatuur ver buiten proporties.
- **Dubbele moraal (Double standards).** Er wordt als het om Israël gaat gemeten met andere maten. De verbijstering en verbittering daarover hoor ik hier veel. De wereld gaat voorbij aan de meest verschrikkelijke misstanden, maar valt continu over Israël, ook als er naar verhouding veel minder aan de hand is. Je zou de D van *Disproportioneel* kunnen toevoegen. Wat in Israël fout gaat wordt veel breder uitgemeten en er wordt veel heftiger op gereageerd. Veel verontwaardiging is selectief en hypocriet.
- **Delegitimering.** De staat Israël als zodanig wordt al als illegitiem gezien, en heel het land als “bezet gebied”. Iemand zei: “In het verleden waren de gevaarlijkste antisemieten zij die de wereld *Judenrein* wilden maken, vrij van Joden. Nu zijn wellicht het meest gevaarlijk zij die de wereld *Judenstaatrein* willen maken, vrij van een Joods staat.”

¹ www.youtube.com/watch?v=wZCqvjQkdok

² ND d.d. 23 juni 2015, De knellende stedenband tussen Amsterdam en Tel Aviv

³ *3D Test of Antisemitism*, jcpa.org/phas/phas-sharansky-s05.htm; *Antisemitisme in 3D*, forward.com/opinion/4184/antisemitism-in-3-d